

RĪGAS SV. JĒKABA KATEDRĀLES VĒSTNESĪTIS

Nr. 13 (463)
2025. gada
5. oktobris

Sv. Jēkaba baznīcai 800

Rīgas Sv. Jēkaba baznīca ir iesvētīta 1225. gadā, precīzs datums nav zināms. Par to liecina uzraksts virs baznīcas galvenās ieejas. Pirmo reizi rakstiskās vēstures liecībās baznīca minēta 1226. gadā, kad tika izšķirts strīds ar Zobenbrāļu ordeni par patronāta tiesībām uz dievnamu. Līdz 13. gadsimta beigām baznīca atradās ārpus pilsētas mūriem¹. Baznīca ir celta ar nolūku, lai tajā dievkalpojumi notiktu vietējā valodā. Livonijas laikā Rīgas pilsētas iedzīvotāji bija ienākušie vācieši, līdz ar to pilsētas baznīcās (Sv. Marijas katedrālē jeb Doma baznīcā un Sv. Pētera baznīcā) dievkalpojumi notika vācu valodā. Ārpus pilsētas mūriem dzīvoja vietējie iedzīvotāji, pamatā lībieši, kuri bija

pieņēmuši kristību. Tāpēc viņu garīgajām vajadzībām tika celta baznīca, kur varētu tikt sludināts Dieva Vārds, svinēta Euharistija un pārējie sakramenti viņu valodā². 1259. Gadā baznīca tika nodota

cisterciešu sieviešu ordeņa pārziņā. Vēlāk Rīgas pilsēta paplašinājās, līdz ar to Sv. Jēkaba baznīca un tai klāt izveidotā kapsēta tika iekļauta Rīgas pilsētā. Laika gaitā Rīgā pierakstījās vairākas amatnieku gildes, kas nākušas no laukiem. Katra gilde Sv. Jēkaba baznīcā uzturēja savam aizbildnim velītu altāri un priesteri. Kopā esot bijuši 8 altāri – galvenais Sv. Jēkaba godam un citi altāri sv. Krusta, Jaunavas Marijas, Vissvētākā

Altāra Sakramenta, sv. Annas, sv. Jāņa Kristītāja, sv. Laurencija un sv. Eligeja godam³.

¹ J. Zilgalvis, *Svētā Jēkaba Romas katoļu Baznīca*, Rīgas dievnami, Zinātne apgāds mantojums, Rīga 2007, 297.

² Cfr. J. Svilāns, *Latvijas Romas-katoļu Baznīcas un kapelas*, I daļa, Rīgas Metropolijas kūrīja, Rīga 1995, 325.

³ Cfr. J. Svilāns, *Latvijas Romas-katoļu Baznīcas*..., 326.

DIEVKALPOJUMI RĪGAS SV. JĒKABA KATEDRĀLĒ

Svētdiena, 5. oktobris.

**Parastā liturģiskā laika 27. svētdiena.
Visssvētākā Sakramenta adorācija.**

8.00 Sv. Mise par + Donātu, + Lūciju un
+ Regīnu; lūgšana „Svētais Dievs”

9.30 Sv. Mise angļu valodā

11.00 Galvenā Sv. Mise par Mežaļu
ģimeni; Jēzus Sirds dievkalpojums,
svētlietu pasvētīšana

15.00 Sv. Mise par Haļinas Hlovas
veselību

18.00 Rožukronis

18.30 Sv. Mise par draudzi

Pirmdiena, 6. oktobris.

8.00 Sv. Mise par Normundu un Zani
Verhaustinskiem; rožukronis

Otrdiena, 7. oktobris.

**V. J. Marija, Rožukroņa Karaliene,
piemiņas diena.**

8.00 Sv. Mise par Silviju Lāci;
rožukronis

15.00 Sv. Mise Rīgas 1. slimnīcā

Trešdiena, 8. oktobris.

8.00 Sv. Mise Sintijas nodomā;
rožukronis

16.30 -19.30 Grēksūdzes

18.00 Adorācija

19.00 Sv. Mise jauniešiem par + Andreju
un + Antoniju Matejiem

Ceturtdiena, 9. oktobris.

8.00 Sv. Mise par + Regīnu
Jefdokimovu; rožukronis

Piektdiena, 10. oktobris.

8.00 Sv. Mise par Annu Tuču, Antonu
Tuču un Teklu Tuču; rožukronis

Sestdiena, 11. oktobris.

8.00 Sv. Mise par + Aigaru Brokānu

Svētdiena, 12. oktobris.

Parastā liturģiskā laika 28. svētdiena.

8.00 Sv. Mise par + Viktoru, + Bernadetu
un Lubgānu un Silovu ģimeņu

mirušajiem; lūgšana „Svētais Dievs”

9.30 Sv. Mise angļu valodā

11.00 Galvenā Sv. Mise par + Virģīniju

15.00 Sv. Mise par Gustavu, Moniku un
gaidāmo bērniņu

18.00 Rožukronis

18.30 Sv. Mise par draudzi

Pirmdiena, 13. oktobris.

8.00 Sv. Mise par + Vilhelmu Ikaunieku
un + Armandu Gertneru; rožukronis

Otrdiena, 14. oktobris.

8.00 Sv. Mise par Gunāru un dēla
Rūdolfa veselību

18.30 Sv. Mise Onkoloģijas centrā

Rīgas Svētā Jēkaba katedrāles pastorālās komandas kontaktinformācija

Sv. Jēkaba katedrālē: tālr. 67326419

Diakons Gunārs Konstantinovs:

tālr. 67326419, mob. 29654800

jekaba.katedrale@tvnet.lv

*Pastorālo vajadzību koordinatore –
Anžella mob. 26156406*

*Pr. Renārs Birkovs, administrators:
brenars@inbox.lv; mob. 28688843*

Trešdiena, 15. oktobris
Sv. Terēze no Jēzus, jaunava un
Baznīcas doktore, piemiņas diena.

8.00 Sv. Mise par Sviklānu ģimenes mirušajiem; rožukronis
 11.00 Sv. Mise Aglonas Dievmātes godam
 16.30 -19.30 Grēksūdzes
 18.00 Adorācija
 19.00 Sv. Mise jauniešiem par Valērija veselību

Ceturtdiena, 16. oktobris.

8.00 Sv. Mise Antonijas nodomā;
 rožukronis
 18.30 Adorācija
 19.00 Sv. Mise jauniešiem

Piektdiena, 17. oktobris.
Sv. Ignācijs no Antiohijas, bīskaps un
moceklis, piemiņas diena.

8.00 Sv. Mise par Jāni Krastiņu;
 Jēzus Sirds litānija; rožukronis

Sestdiena, 18. oktobris.
Sv. evaņģēlists Lūkass, svētki.

8.00 Sv. Mise par + Vandu Tarvidu;
 rožukronis
 11.00 Sv. Mise – katedrāles 800 gadu jubileja
 15.00 Kristības
 18.00 Sv. Mise – dziedināšanas dievkalpojums

Svētdiena, 19. oktobris.
Parastā liturģiskā laika 29. svētdiena.

8.00 Sv. Mise par draudzi;
 lūgšana „Svētais Dievs”
 9.30 Sv. Mise angļu valodā
 11.00 Galvenā Sv. Mise par Ādamu, Matīsu un Aneti
 katedrāles 800 gadu jubileja
 15.00 Sv. Mise par Benitu

18.00 Rožukronis
 18.30 Sv. Mise par Kristoferu dzimšanas dienā
Ziedojami tiek vākti misiju atbalstam

Pirmdiena, 20. oktobris.

8.00 Sv. Mise par + Staņislavu Bojāru;
 rožukronis

Otrdiena, 21. oktobris.

8.00 Sv. Mise par labdariem devēja nodomā
 18.00 Sv. Mise adorācijas kapelā

Trešdiena, 22. oktobris.

8.00 Sv. Mise par Skaidrītes veselību;
 rožukronis
 16.30 -19.30 Grēksūdzes
 18.00 Adorācija
 19.00 Sv. Mise jauniešiem par Katrīnu Anastasiju

Ceturtdiena, 23. oktobris.

8.00 Sv. Mise par Stefana atgriešanos un veselību; rožukronis

Piektdiena, 24. oktobris.

8.00 Sv. Mise par Lipčiku ģimeni;
 Jēzus Sirds litānija, rožukronis

Sestdiena, 25. oktobris.

8.00 Sv. Mise par Zakovsku ģimeni;
 rožukronis
 11.00 Laulības
 13.00 Laulības
 18.00 Sv. Mise spāņu valodā

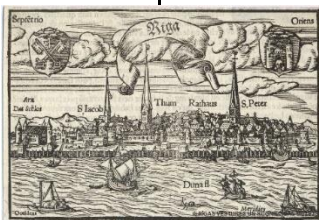
Svētdiena, 26. oktobris.
Parastā liturģiskā laika 30. svētdiena.

8.00 Sv. Mise par draudzi;
 lūgšana „Svētais Dievs”
 9.30 Sv. Mise angļu valodā
 11.00 Galvenā Sv. Mise par + Apoloniju,
 + Andreju, + Veroniku; + Henriku,
 + Feliciju un + Ksaveriju

(turpinājums no 1.lpp.)

15. gadsimtā paaugstinot torņa mūra daļu (tam uzcelts otrais un trešais stāvs) un piebūvējot Sv. Krusta kapelu. Tornī parādījās pulksteņa zvans, kas tika iekārts ārpus torņa zem neliela jumtiņa (visās vēlākajās pārbūvēs īpatnējais jumtiņš baznīcas tornī ir saglabāts). 1480. gadā tornī uzstādīts senākais torņa pulkstenis Rīgā.

1524. gadā Luterisma reformācijas laikā Rīgā, šajā baznīcā notika svētbilžu grautiņi. Šī paša gada 10. martā pūlis ielauzās baznīcā, izpostīja altārus, izmētāja Vissvētāko Sakramentu,

1582. gadā pēc Polijas-Lietuvas karaļa Stefana Batorija ienākšanas Rīgā, Sv. Jēkaba baznīca tika nodota katoļu baznīcai, kur darbojās jezuītu ordenis. 1584. gadā pēc pāvesta Gregora XIII ieviestās kalendāra reformas Rīgā sākās t.s. kalendāru nemieri. Šo nemieru pamatā bija situācija, kad Rīga bija luterāņu pilsēta un luterāņi nepieņēma pāvesta veikto kalendāra reformu, savukārt jezuīti, kuri kalpoja Sv. Jēkaba baznīcā īstenoja šo reformu. Pilsētas

šo reformu. Pilsētas iedzīvotāju un jezuītu sadursme sākās Ziemassvētkos pēc jauna kalendāra, kad dievkalpojuma laikā baznīcā ielauzās luterāņu pūlis, piekaujot garīdzniekus, izdauzot logus un iznīcinot visu, kas kādi varēja būt saistīts ar katolicisko kultu: svētbildes, altārus un karogus sameta kaudzē un sadedzināja, bet kas nedega, iemeta Daugavā⁸. 1568. gadā Rīgas rāte padzina katoļu priesterus no Sv. Jēkaba baznīcas, un trīs gadus Jēkaba baznīca atkal bija nevācu evaņģēliskās draudzes baznīca, līdz to atkal atdeva katoļiem.

⁵ Cfr. J. Čakuls, *Latvijas Romas katoļu draudzes, Rīgas Metropolijas kūrīja, Rīga 1997*, 701.

⁸ Cfr. A. Kolbergs, *Rīga kājāmgājējiem*. A. K. A., Jūrmala 2001, 68.

Šajā laikā tika nodibināta viena no vecākajām Rīgas skolām — Jēkaba skola. Šeit jezuīti izdeva pirmās grāmatas latviešu valodā (pirmā iespīestā grāmata latviešu valodā, kas ir saglabājusies, ir "Katoļu katehisms", izdota 1585. gadā Viļņā — jezuītu tēva Erdmaņa Tolgsdorfa tulkojums no Sv. Pētera Kanīzija "Catechismus Catholicorum"). Cēsu bīskaps Oto Šenkings sāka rūpēties par latviešu valodas apgušanu garīdznieku un muižnieku aprindās. Šajā laikā, pateicoties jezuītu darbībai daudzi Rīgas iedzīvotāji konvertējās no luterāņiem par katoļiem. Svētā Jēkaba baznīcas jezuītu darbība norisinājās gan Rīgā un tās apkārtnē, gan arī citās Livonijas vietās, galvenokārt Vidzemē. Tam kā apliecinājums ir Svētā Jēkaba baznīcas kristību un laulību reģistrs, kur atrodami iedzīvotāju vārdi no dažādām tagadējās Latvijas teritorijas vietām⁹.

Jezuīti atjaunoja svētā Jēkaba baznīcu tās katoliskajā interjerā — ievietoja Itālijā izgatavotu altāri, atjaunoja Krusta kapelu, Dievmātes kapelu¹⁰. Kā arī logos ievietotas vitrāžas ar divu jezuītu lielo svēto — Svētā Ignācija no Lojolas un svētā Franciska Ksavera attēliem¹¹.

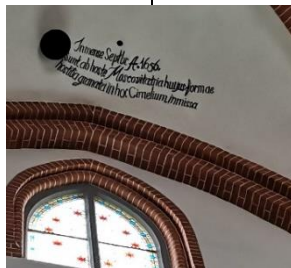
1621. gadā Rīga nonāca Zviedrijas karalistes pakļautībā — Sv. Jēkaba baznīca atkal tika atņemta katoļiem un nodota luterāņiem ar nosaukumu Kroņa

baznīca. Rīdziniekiem, kuri nepārgāja luterāņu ticībā, tiem bija jāatstāj pilsēta vai jāmirst. Zviedru laikā tā, galvenokārt, bija zviedru draudzes baznīca. No 1699. gada līdzās pastāvēja arī vācu draudze, pie kuras piederēja lielākoties muižnieki un luteriskās konfesijas valsts ierēdņi. 1656. gadā, Maskavas cāram Aleksejam I aplencot Rīgu, baznīcā trāpīja vairākas lielgaballodes, no kurām 2 par piemiņu iemūrēja galvenā joma un altāra velvēs¹². Arī šodien ir redzams atjaunots uzraksts latīņu valodā ar lielgaballodes imitāciju, kas vēstī, ka 1656. gadā šajā baznīcā maskavieši iemeta trīs šādas bumbas. Šo uzrakstu Padomju vara lika aizkrāsot 1959. gadā¹³. Pēdējā baznīcas restaurācijā šis uzraksts ir atjaunots.

Kapelā kopš 1675. gada darbojās uz bijušās jezuītu koledžas bāzes izveidota viena no pirmajām laicīgajām mācību iestādēm, - licejiem Rīgā — nosaukta karaļa Kārļa XI vārdā par Kārļa skolu (*Schola Carolina*).

1736. gada septembrī Sv. Jēkaba baznīcā sprediķojis hernhūtiešu kustības dibinātājs grāfs Nikolaus Ludvigs fon Cincendorfs. 1814. gadā zviedru draudze beidza pastāvēt, bet 1825. gadā nodibinājās igauņu draudze.

1812. gadā Napaleona karagājiena laikā uz Krieviju, svētā Jēkaba baznīcu pārņēma karaspēka iestādes, kas baznīcu

⁹ Cfr. O. Kovaļevska, *Rīgas Sv. Jēkaba draudzes ģeogrāfija 1582.-1621. gada laulību un kristību reģistrā*, Katoļu kalendārs 2025, Katoļu Baznīcas vēstnesis, Rīga 2024, 167.

¹⁰ Cfr. J. Svilāns, *Latvijas Romas-katoļu Baznīcas...*, 336.

¹¹ Cfr. J. Cakuls, *Latvijas Romas katoļu draudzes...*, 700.

¹² Cfr. A. Kolbergs, *Rīga kājāmgājējiem...*, 68.

¹³ Cfr. J. Cakuls, *Latvijas Romas katoļu draudzes...*, 707.

izmantoja kā noliktavu, kur glabājās pārtikas produkti. Draudzes dievkalpojumi šajā laikā notika Svētā Pētera baznīcā¹⁴.

1756. gadā piebūvēta jumta piramīda un baznīcas tornis tika noklāts ar vara plāksnēm un ieguvīs piramidālo smaili ar barokālo izliekumu lejasdaļā. 1782. gadā piebūvēts galvenais portāls. Tās arī bija pēdējās nozīmīgās pārmaiņas baznīcas tornī līdz pat mūsdienām. Jēkaba baznīcas tornī atradies kādreiz arī pilsētas trauksmes zvans, kura skaņas aicinājušas rīdziniekus noskatīties soda izpildi Rātslaukumā. Jēkaba katedrāles četri zvani tuvojoties Pirmā pasaules kara frontes līnijai evakuēti uz Krievijas Impēriju un ir gājuši zudumā.

Pēc pirmā pasaules kara svētā Jēkaba baznīcai sākās jauna un nozīmīga vēstures lappuse. Tas bija laiks, kad tika atjaunota Rīgas diecēze, kas bija beigusi pastāvēt līdz ar Rīgas pilnīgu pāriešanu luterāņu ticībā un pēdējā Rīgas arhibīskapa Brandenburgas Vilhelma amata pilnvaru izbeigšanos 1563. gada 4. februārī¹⁵. Šis vēsturiskais notikums bija neilgi pirms Latvijas Republikas proklamēšanas 1918. gada 29. septembrī un pāvests Benedikts XV par tās bīskapu iecēla Antoniju Springoviču. Ar laiku pāvestam tika lūgts atjaunot arī Rīgas arhidiecēzi, uz ko pāvests atbildēja, ka nav iespējams tāpēc, ka Rīgā nav atbilstošas katedrāles arhibīskapa sēdeklim, jo vēsturiskās Livonijas laika baznīcas bija luterāņu draudžu pārziņā un bīskaps A. Springovičs rezidēja Aglonā.

(Turpinājums nākamajā Vēstnesītī)

Rožukroņa mēnesis

Klāt ir atkal oktobris – rožukroņa

mēnesis. Šajā Jubilejas gada rožukroņa mēnesī esam aicināti ar cerību vērsties pie Jēzus kopā ar Mariju pārdomājot Viņa dzīvi. Pāvests Leons XIV šajā mēnesī mūs aicina īpaši lūgt kopā ar Mariju par mieru.

Meditējot rožukroni, Jēzus ir ar jums. Šāda pārliecība lai mudina jūs lūgt viņu – caur Marijas aizbildniecību – nest mieru un taisnību Baznīcai un Latvijai.

Dieva Māte Lurdā un Fatimā aicināja mūs ikdienas skatīt rožukroni. Mums jācenšas atdarināt tikumus, kurus apzināmies rožukroņa noslēpumos. Lūdzieties rožukroni ar draugiem, ģimenē ar entuziasmu un neatlaidību.

Rožukronis ir īsta saruna ar Mariju, mūsu debesu Māti. Rožukronī uzrunājam Mariju, lūdzot, lai viņa aizlūd par mums pie sava Dēla Jēzus. Līdz ar to mēs uzrunājam Dievu caur Mariju.

Lai rožukronis kļūst par jūsu ieradumu. Tas nenozīmē atkārtot formulas, bet drīzāk runāt kā viena dzīva persona ar otru. Lai gan ar miesas acīm šī persona nav redzama, to var saskatīt ar ticības acīm. Dievmāte un viņas Dēls Jēzus debesīs dzīvo „dzīvāku” dzīvi, kā mūsu mirstīgā dzīve šeit virs zemes.

Rožukronis ir konfidenciāla saruna ar Mariju, palāvības un atdeves runas veids. Tajā uzticam viņai savas bēdas, atklājam

¹⁴ Cfr. J. Svilāns, *Latvijas Romas-katoļu Baznīcas...*, 345.

¹⁵ Synodus Archidiocessana Rigensis, anno 1937, Rīgas Arhīdiecezes kūrījas izdevums, *Rezeknae* 1937, 3.

cerības, atveram sirdis. Esam atvērti visam, ko viņa no mums prasa sava Dēla vārdā. Tas ir uzticības solījums katrā situācijā, pat visgrūtākajā un sāpīgākajā, pārliecībā par viņas aizsardzību, par to, ka, ja viņu lūdzam, viņa iegūs mums no sava Dēla visas pestīšanai nepieciešamās žēlastības.

jauniešu vakari

SVĒTĀ MISE

ADORĀCIJA

SADRAUDZĪBA

Sv. Jēkaba katedrāle
katra mēneša 1. un 3. ceturtdienā
plkst. 18:30

f KOFERIS
Instagram KOMPASS. JAUNIESIEM

☎ KATRĪNA: 29 612 270
DOMENICO: 26 192 724

18:30ADORĀCIJA
19:00.....SV.MISE
19:40...SADRAUDZĪBA

"Šeit virs zemes ir tikai viena lieta ko darīt: mīlēt Jēzu..."

**Rīgas Sv. Jēkaba katedrāles koris
aicina pievienoties
jaunus dalībniekus.**

Info: Janīna 22380045

**Lielākā dāvana
dzīvajiem un mirušajiem**

**Jēzus Kristus Upuris –
svētā Mise par dzīvajiem un
mirušajiem konkrētos nodomos ir
lielākā dāvana, aizlūgums un atbalsts
cilvēku vajadzībās. Pieteikt šos
nodomus var sakristejā vai pie
dežurantes.**

**Lūdzam atbalstīt katedrāli
ar ziedojumu**

**pie dievnama apmeklēšanas vai
ar bankas pārskaitījumu**

**Rīgas Svētā Jēkaba
Romas katoļu draudze**

Reģ. Nr. 90000106696

UNLALV2X

**SEB bankas konta nr.
LV84UNLA0002000701505**

**Rīgas Sv. Jēkaba katedrāles
Bērnu koris**

Svētdienās, plkst. 15.00

Zvani vai raksti:

Kristīne Poriņa 29415949

Rūdolfs Stikuts 27414991

SVĒTDIENAS SKOLAS NODARBĪBAS

*uzsākas 2025.g. 5.oktobrī,
svētdien*

SV. JĒKABA KATEDRĀLĒ
plkst. 13.15

*Visi laipni aicināti, kas vēlas
tapt kristīti,
pieņemt pirmo Svēto Komūniju
(IET PIE DIEVGALDA),
laulāties,
iepazīt vai padziļināt
katoliskās Baznīcas
ticības mācības pamatus.
Aicināti – skolas vecuma bērni,
jaunieši un pieaugušie – visās
vecuma grupās.*

**Pateicamies ikvienam
par atbalstu**

**Sv. Jēkaba katedrāles
remontam un draudzes
vajadzībām!**

PATEICĪBAS MISE

**PAR GODU
RĪGAS SVĒTĀ JĒKABA
KATEDRĀLES
800 GADU JUBILEJAI**

NOTIKS
Sestdien, 18. oktobrī,
plkst. 11.00

RĪGAS SV. JĒKABA KATEDRĀLEI – 800!

**Aicinām būt daļai
no Katedrāles vēstures un
piedalīties svinībās!**

Svētdien, 19. oktobrī
Sv. Mise
plkst. 11.00

**Pēc sv. Mises –
Svētdienas skolas telpās**

Koncerts & Agape
**(Kopīgs mielasts un sirsnīga
saudraudzība)**

Redakcijas adrese:

M. Pils 2, Rīga, LV-1050

Tāl.: 28688843

E-pasts: brenars@inbox.lv

Vēstnesīša numuri pieejami:

Redkolēģija:

Atbildīgais: pr. Renārs

Rediģēja: Stella

Datorsalikums: Inga

Metiens: 450 eks.

vestnesitis.wordpress.com